

Materiał edukacyjny dotyczący kształtowania świadomości ekologicznej w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i przeciwdziałania im

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

Globalne ocieplenie jest jednym z najpoważniejszych wyzwań XXI wieku, które niesie ze sobą liczne konsekwencje zarówno dla środowiska, jak i dla ludzi. Rosnące temperatury, coraz częstsze ekstremalne zjawiska pogodowe, topnienie lodowców oraz podnoszenie się poziomu mórz stanowią zagrożenie, szczególnie dla nisko położonych terenów.

Urząd Gminy Radziejowice podejmuje szereg działań mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Radziejowice. Jednym z przykładów jest zrealizowanie projektu pn.: „Zakup ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem na potrzeby OSP w Kuklówce Zarzecznej w Gminie Radziejowice”. Na jego zakup gmina pozyskała dofinansowanie w ramach Priorytetu II „Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza” dla Działania 2.4 „Dostosowanie do zmian klimatu”, Typ projektów: „Sprzęt i infrastruktura do celów zarządzania klęskami i katastrofami” Funduszy Europejskich dla Mazowsza 2021-2027 – Region Mazowiecki Regionalny.

W ramach projektu przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną kształtującą świadomość ekologiczną w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i przeciwdziałaniu im. Podczas spotkań z mieszkańcami, uczniami oraz przedszkolakami omawiano możliwości promowania właściwych postaw i zachowań, wpływających na przeciwdziałanie zmian klimatu. Uczestnicy spotkań pogłębili wiedzę na temat ochrony zasobów wodnych oraz reagowania w przypadku katastrof naturalnych.

Doposażanie służb bezpośrednio zaangażowanych w usuwanie klęsk żywiołowych (straż pożarna) zwiększa nie tylko poziom zaufania ze strony społeczeństwa ale także wzmacnia system ochrony ludności poprzez szybkie i rzetelne reagowanie w działaniach ratowniczych. W ten sposób promowany jest zrównoważony rozwój, ponieważ gminy i straże z różnych zakątków Polski otrzymują wsparcie z Funduszy Europejskich.

Ale co to właściwie są zmiany klimatyczne i jakie są ich przyczyny?

Zmianą klimatu, wg definicji Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), nazywamy długotrwałe przekształcenia elementów klimatu, które potrafią

Materiał edukacyjny dotyczący kształtowania świadomości ekologicznej w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i przeciwdziałania im

utrzymywać się przez długi okres, mogący trwać lata, dekady lub nawet stulecia. Są to wszelkie zmiany klimatu w czasie, zarówno te naturalne, które są następstwem cyklicznych procesów odbywających się w przyrodzie, jak i te pojawiające się w następstwie zjawisk ekstremalnych, oraz te, które dokonują się przez zintensyfikowaną działalność człowieka w zakresie przemysłu (różnego rodzaju), działalności hodowlanej i rolniczej, nieefektywnego zużycia energii czy nieracjonalnych klimatycznie wyborów oraz decyzji różnych podmiotów.

A jak my mieszkańcy polskich miast i wsi możemy odczuwać zmiany klimatu w naszym kraju? Mieszkańcy naszego kraju coraz częściej doświadczają długotrwałych susz, nagłych ulewnych opadów deszczu i burz połączonych z silnym wiatrem. Te zmieniające się wzorce pogodowe, pogorszone przez zmiany klimatu, zwiększają również ryzyko pożarów lasów, nieurodzaju, a także wpływają na jakość wody. To są najbardziej namacalne dowody na to że klimat się zmienia. Zimą brakuje opadów śniegu, latem jest albo gorąco i upalnie albo chłodno. Zmiany te zauważają nawet dzieci w przedszkolu. My dorośli też tęsknimy za zimową aurą, za mrozem który szczypie w uszy ale wymraża bakterie które powodują wiele chorób. Latem brakuje deszczu, gleba po zimie jest wysuszona więc problem zauważają rolnicy, którzy zbierają małe plony ze swojej ciężkiej pracy. Spalanie paliw i emisja gazów cieplarnianych mają bezpośredni wpływ na zwiększenie temperatury na ziemi.

Cóż możemy z tym robić i jak przystosować się do tych zmian?

Samorządy prowadzą działania identyfikacji problemów i zagrożeń, oceniają późniejsze konsekwencje procesów ekstremalnych oraz analizują potencjał adaptacyjny. Poprawa infrastruktury, zrównoważone planowanie przestrzenne oraz inwestycje w edukację mieszkańców są kluczowymi elementami działań na rzecz ochrony środowiska realizowanymi m.in. na obszarze Gminy Radziejowice.

Do negatywnych skutków zmian klimatu możemy zaliczyć np.:

- wzrost częstości występowania zjawisk ekstremalnych (susze, powódzie, silny wiatr);
- deficyt wody pitnej oraz obniżenie się zwierciadła wód gruntowych na skutek suszy;
- wzrost opłat dla użytkowników wód (korzystanie ze środowiska) oraz użytkowników wody;

Materiał edukacyjny dotyczący kształtowania świadomości
ekologicznej w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i
przeciwdziałania im

- wzrost kosztów napraw i modernizacji infrastruktury;
- spadek różnorodności biologicznej i wymieranie gatunków;
- pogorszenie stanu środowiska i zmiana funkcji obszarów Natura 2000;
- erozja gleb oraz zmniejszenie plonów, poprzez ich przesuszenie.

Działania te niewątpliwie wpłyną pozytywnie na przystosowanie do zmian klimatu, a także przyczynią się do poprawy jakości życia wszystkich mieszkańców .

Ważnym zadaniem organów uchwałodawczych jest tworzenie aktów prawnych upoważniających organy wykonawcze do działań polegających na budowaniu odporności na klęski żywiołowe poprzez edukację, inwestycje w infrastrukturę odporną na zmiany klimatu, np. budowę barier przeciwpowodziowych i poprawę gospodarki wodnej. Zrównoważone planowanie przestrzenne, powinno uwzględniać unikanie zabudowy w miejscach podatnych na skutki zmian klimatycznych, takich jak tereny zalewowe. Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych: redukcja zużycia paliw kopalnych i zastępowanie ich odnawialnymi źródłami energii, takimi jak energia słoneczna czy wiatrowa. Wprowadzanie proekologicznych nawyków, takich jak oszczędzanie energii, recyklingu, zmniejszenie zużycia plastiku i ograniczenie emisji dwutlenku węgla.

W ramach spotkań z mieszkańcami, uczniami i przedszkolakami omówiono jak ważne jest dbanie o środowisko które jest wokół nas. My ludzie musimy dbać o siebie i o swoje środowisko (rośliny zwierzęta). Musimy oszczędzać wodę, gromadzić ją w zbiornikach retencyjnych aby móc ją ponownie wykorzystywać, np. do podlewania roślin.

Ochrona klimatu to wyzwanie, które dotyczy wszystkich mieszkańców kuli ziemskiej, w tym także mieszkańców Polski i Gminy Radziejowice. Celem działań podejmowanych w ramach projektu było budowanie społeczeństwa świadomego ekologicznie, gotowego podjąć działania na rzecz zrównoważonego rozwoju. Globalne ocieplenie to zagadnienie, które dotyczy nas wszystkich i to od nas samych zależy w jakim świecie przyjdzie żyć nam i kolejnym pokoleniom.

Ulotki informacyjne:

Materiał edukacyjny dotyczący kształtowania świadomości ekologicznej w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i przeciwdziałania im

Fundusze Europejskie
dla Mazowsza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Mazowsze.
serce Polski

PRZYCZYNY ZMIANY KLIMATU

SKUTKI POSTĘPUJĄCYCH ZMIAN KLIMATU

EKSTREMALNE TEMPERATURY – przegrzanie i awarie urządzeń elektrycznych, wzrost zużycia energii związany z potrzebą chłodzenia, zagrożenie dla zdrowia i życia (udary, zawały)

GWALTOWNE BURZE – zniszczenia budynków i pojazdów, pożary wywołane uderzeniami piorunów, zniszczenia pól uprawnych, zagrożenia dla życia (porażenie piorunem)

PODTOPIENIA I POWODZIE – zniszczenia budynków, dróg i pojazdów, zniszczenia upraw, zniszczenia pól uprawnych i wód pitnych

TRĄBY POWIETRZNE I TORNADA – zniszczenia budowli, obiektów, infrastruktury, pojazdów i lasów zagrożenia dla życia (przygniecenie przez przedmioty niesione przez wiatr)

SUSZE – zmniejszenie produkcji rolnej i związany z tym wzrost cen żywności, niedobór wody pitnej i niezdolność do odprowadzania ścieków, rosnące ryzyko pożarów łąk i lasów

Jak małe kroki mogą prowadzić do wielkich zmian!

DOWIEDZ SIĘ, JAK DBAĆ O KLIMAT

1

Wybieraj transport przyjazny dla środowiska!

- Rowerem i hulajnogą również dojedziesz do szkoły i pracy! Korzystaj z transportu publicznego i roweru!
- Wybieraj komunikacje miejską, rower lub spacer, aby ograniczyć emisję CO₂
- Jeśli musisz korzystać z samochodu, rozważ carpooling lub samochody elektryczne

2

Oszczędzaj wodę! Wykorzystuj wodę ponownie! Wykorzystuj deszczówkę!

- Zbieraj deszczówkę
- Zakręcaj kran, kiedy myjesz zęby
- Bierz prysznic zamiast kąpieli

3

Oszczędzaj energię elektryczną w domu i w pracy! - wyłącz, gdy nie używasz, wymień źródło ogrzewania! - ogrzewaj dom ekologicznie. Oszczędzaj czas i pieniądze!

- Wyłączaj światło, gdy wychodzisz z pomieszczenia
- Wymień żarówki na energooszczędne
- Nie zostawiaj ładowarki w kontakcie
- Gaś światło w pustych pomieszczeniach
- Nalewaj potrzebną ilość wody do czajnika

4

Świadomie rób zakupy! - kupuj tyle, ile naprawdę potrzebujesz, unikaj zbędnych opakowań, wybieraj lokalnych przedsiębiorców i dostawców, ogranicz marnowanie jedzenia!

- Kompostuj resztki organiczne zamiast wyrzucać je do śmieci
- Zwracaj uwagę na daty ważności produktów
- Przechowuj jedzenie w odpowiedni sposób
- Planuj zakupy, aby nie wyrzucać nadmiaru jedzenia

5

Ograniczaj powstawianie odpadów i odpowiednio z nimi postępuj! - rzeczy używane, których nie potrzebujesz – oddaj! Używaj mniej plastiku i segreguj odpady!

- Korzystaj z toreb wielorazowego użytku
- Zbieraj zużyte baterie
- Wrzucaj odpady do odpowiednich pojemników i worków
- Unikaj produktów jednorazowego użytku – słomek, sztućców, kubków

Materiał edukacyjny dotyczący kształtowania świadomości
ekologicznej w zakresie wiedzy o zmianach klimatu i
przeciwdziałania im